

كليم الله موسى عليه السلام

Allah'ın Özel Olarak Konuştuğu Musa İbn İmran aleyhisselam'ın özet olarak yaşantısı

Bu yazıyı derleyen, Rabbinin affına muhtaç:

Heysem b. Muhammed Serhan

Mescidi Nebevi'nin Haram Enstitüsünde eski müderrisi

ve Sunnah Enstitüsünde gözetmen

Allah kendisini anne ve babasını

ve bu kitabın yayınlanmasına yardımcı olanları bağışlasın.

**ALSARHAAN.COM
MAHADSUNNAH.COM**

هَيْسَم سَرْحَان
الموقع الرسمي لفضيلة الشيخ

Birinci baskı.

*İçeriğinde değişiklik yapılmadan basım hakkı her
Müslümana izin verilmiştir.*

<https://mahadsunnah.com/>

ALLAH'IN BİZZAT KONUŞTUĞU MUSA ALEYHİSSELAM

İsmi:

Musa'dır. Musa kelimesi sudan kurtarılan anlamına gelir.

Babasının İsmi:

İmran'dır. İmran, İbrahim *aleyhisselam*'ın oğlu İshak *aleyhisselam* oğlu Yakup *aleyhisselam*'ın soyundandır.

Kardeşinin ismi:

Harun'dur. Musa *aleyhisselam*'a peygamberlik verildikten sonra yardımcı olması ve desteklemesi için peygamber olarak gönderilmiştir. Harun *aleyhisselam*'ın peygamberliği, Musa *aleyhisselam*'ın Allah nezdinde onun peygamber olması için yapmış olduğu aracılıktan dolayıdır.

Yusuf *aleyhisselam* İsrailoğullarını Mısır'a yerleştirmişti. (İsrail ile kast edilen Yakup *aleyhisselam*'dır.) Yusuf *aleyhisselam* vefat ettiğinde Firavun'un adamları İsrailoğullarını ağır bir işkenceye tâbi tutuyorlardı. Allah *Azze ve Celle* Musa ve Harun *aleyhisselam*'ı İsrailoğullarına, Firavun ve kavmine peygamber olarak gönderdi. Daha sonra da Allahu Teâlâ Kur'an'da bize bahsettiği peygamberlerden Davud ve Süleyman *aleyhisselam*'ı peygamber olarak gönderdi.

Hizmetçisinin ismi:

Yûşa' b. Nun'dur. Yûşa', Musa ve Harun *aleyhisselam* vefat ettikten sonra Peygamber olmuştur.

Mualliminin ismi:

Hızır *aleyhisselam*'dır. Hızır'ın peygamber mi yoksa salih bir kul mu olduğu hususunda görüş ayrılığı vardır.

Lakâbı ve ona has olan bazı şeyler:

Kelîmullah:

Allahu Teâlâ hiçbir kimseye vermediği büyük lütfu ona vermiştir. Yeryüzünde Allah ile konuşma şerefine nail olmuştur. Bunun sebebi sadece Allah *Azze ve Celle*'nin bildiği bir hikmetten dolayıdır. Bundan dolayı Musa *aleyhisselam* Allah'ın kelimesi diye isimlendirilmiştir. Çünkü Allahu Teâlâ ona ikram etmiş, diğer peygamberlerde olduğu gibi vahiy ya da bir beşer vasıtası olmadan direkt olarak onunla yedi kat semanın üzerinden konuşmuştur. Ayrıca ulu'l azm peygamberlerden biridir. Allah *Azze ve Celle* ondan bahsederken şöyle buyurmuştur: **“Onun Allah'ın katında bir makamı vardı.”** (Ahzap suresi 69.) Yani onun Rabbinin katında bir saygınlığı ve mevkisi vardır, anlamına gelir.

Hasan el-Basrî *rahmetullahi aleyh* şöyle demiştir: “Musa *aleyhisselam* Allah'ın nezdinde duası kabul edilen birisi idi. Allahu Teâlâ onu bizzat kendisi için seçmiş ve şöyle buyurmuştur: **“Ey Musa! Sonra sen bir kader üzere geldin. Seni kendim için seçtim.”** (Taha suresi 41.)

Düşmanının ismi:

Firavun'dur. Firavun tarihçilerin ifadesine göre 2. Ramses'dir. Veziri de Hâman'dır. Allah *Azze ve Celle* şöyle buyurmuştur: **"Muhakkak ki Firavun, Hâman ve askerleri günah işleyen kimseler idiler."** (Kasas suresi 8.)

Kitabının ismi:

Tevrat ve Suhuf'tur. Suhuf sayfalar anlamına gelir. Bu ikisi iki ayrı kitap mı yoksa tek bir kitabın iki ayrı ismi mi olduğu konusunda (alimler arasında) görüş ayrılığı vardır.

Doğumu ve ölümü:

Mısır'da doğmuş ve Tur'da vefat etmiştir.

Mesleği:

Koyun çobanı idi.

Dadısı:

Âsiye'dir. Asiy e Firavun'un karısıdır.

Mucizeleri:

Musa *aleyhisselam* Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'den sonra en fazla mucize gösteren peygamberdir.

Mekânı:

Altıncı semadadır. Mekânı Buhârî ve Müslim'in birlikte rivayet ettikleri Enes b. Mâlik *radıyallahu anh* hadisinde bildirilmiştir.

Âsâsı:

Musa *aleyhisselam* yanında âsa taşırdı. Bunun sebebini Kur'an'daki şu ifadesi ile açıklamıştır: **"Bu benim âsamdır. Ona dayanır ve koyunlarıma onunla yaprak silkelerim. Bundan başka ihtiyaçlarımı da görürüm."** (Taha suresi 18.)

Dini:

Musa *aleyhisselam* Yahudilik diye bir din getirmemiştir. O genel bir ifade ile sadece İslam'ı getirmiştir. Yani sadece Allah'a teslim olmayı gerektiren bir dini getirmiştir. Bu din, Nuh *aleyhisselam*'dan Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e kadar bütün peygamberlerin dinidir. Allahu Teâlâ İbrahim *aleyhisselam*'dan şöyle bahsetmiştir: **"İbrahim ne Yahudi ne Hristiyan idi. Fakat O Müslüman, tevhit dini üzere idi ve müşriklerden de değildi."** (Âli İmran 67.) Musa *aleyhisselam*'dan bahsederken de şöyle buyurmuştur: **"Musa dedi ki: 'Ey Kavmim! Allah'a iman ediyorsanız ve gerçekten Müslümanlardan iseniz O'na tevekkül edin."** (Yunus suresi 84.) Buna göre Yahudilik Musa *aleyhisselam*'ın getirdiği dinden uzak, bozulmuş batıl bir inançtır. Yahudilik diye isimlendirilmesi ya tâbilerinin Kur'an'daki: **"Biz sana yöneldik."** Sana tövbe ettik ve döndük, anlamında Arapçası "hudna" olan kelimedenden dolaydır. Ya da Yakup *aleyhisselam*'ın en büyük çocuğu olan "Yehuz"e nispeti sebebiyledir.

Musa aleyhisselam'ın annesiyle birlikte bahsi geçen kıssası ise şöyledir:

Kıssanın birbirine bağlantılı halde bahsine sadece Kasas suresinde yer verilmiştir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Musa'nın annesine onu emzir diye vahyettik.”** Kıssa bu ayetten şu ayete kadar devam etmektedir: **“Böylece annesinin gözü aydın olsun, üzülmessin ve Allah'ın verdiği sözün gerçek olduğunu bilsin diye onu annesine geri verdik; fakat onların çoğu bunu bilmiyorlardı.”** (Kasas uresi 13.)

Musa aleyhisselam'ın dokuz tane mucizesi vardır:

Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Musa'ya apaçık dokuz mucize verdik.”** (İsra suresi 101.) Bu mucizeler Kur'an'ı Kerim'de detaylı olarak zikredilmiştir.

1. Âsa mucizesi: **“Musa asasını attı, birden asa apaçık kocaman bir yılan oluverdi.”**

(Araf suresi 107.)

2. El mucizesi: **“Elini (koynundan) çekti, birden bakanlar için bembeyaz oluverdi.”**

(Araf suresi 108.)

3. Dil mucizesi: **“Dilimdeki bağı çöz ki sözümü iyi anlasınlar.”** (Taha suresi 27, 28.) Allah Azze ve Celle Musa aleyhisselam'ın dilindeki bağı çözülmesini (ilerde kendisine) mucize olsun diye takdir etmişti.

4. Denizde yol açma mucizesi: **“Musa'ya, âsan ile denize vur diye vahyettik. Ardından deniz ayrılıverdi.”** (Şura suresi 63.)

5. 6, 7, 8 ve 9. Mucizeler: Tufan, çekirge, haşarat, kurbağa ve kan mucizesi: **“Onların üzerine tufan, çekirge, haşarat, kurbağa ve kanı apaçık mucize olarak gönderdik. Yine de onlar büyüklendiler ve mücrim topluluktan oldular.”** (Araf suresi 133.)

Musa aleyhisselam'ın fitrî özellikleri:

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* O'nu anlatmış ve şöyle buyurmuştur: *“İsra gecesinde esmer, kıvrıkcık saçlı, ve oldukça uzun boylu bir adam gördüm. Sanki Şenûe kabilesinin adamlarına benziyordu.”* (Buhari Müslim)

Hadisin Arapçasında geçen 'Âdem' kelimesi oldukça esmer, 'câd' kelimesi ise kıvrıkcık saçlı ve 'tıval' kelimesi de uzun boylu anlamına gelmektedir.

Musa aleyhisselam'ın özelliklerinden biri de güç ve cesaret sahibi olmasıdır. Allahu Teâlâ yaşlı bir adamın kızının sözü ile O'nun özelliğini şöyle bildirmiştir: **“Muhakkak ki ücretli çalıştırdığın işçinin en iyisi güçlü ve güvenilir olandır.”** (Kasas suresi 26.)

Kur'an'da Musa aleyhisselam'dan başka hiçbir peygamber olgunluk çağına geldikten sonra kemale erme özelliği ile nitelenmemiştir. Allah Azze ve Celle şöyle buyurmuştur: **“Musa olgunluk çağına ulaşmış kemale erdiğinde ona hüküm ve ilim verdik.”** (Kasas suresi 14.)

Ahlakî özellikleri:

1. Çok sabırlı idi. *“Allah Musa’ya rahmet etsin bundan çok daha fazla eziyet gördü; fakat sabretti.”* (Buhari Müslim.)
2. Derin bir ilime sahipti. *“Musa bir gün kavmine hitap ederek şöyle dedi: ‘Yeryüzünde benden daha iyi bilen yoktur.’”* (Ahmed b. Hanbel rivayet etmiştir.)
3. Daima Allah’a tevekkül ederdi. *“Umulur ki Rabbim bana doğru yolu gösterir.”* (Kasas suresi 22.)
4. Akıl sahibi, bedenen güçlü ve güvenilir bir kimse idi: Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur: *“Muhakkak ki ücretli çalıştırdığın işçinin en iyisi güçlü ve güvenilir olandır.”* (Kasas suresi 26.)
5. Gönlü rahat bir kimse idi: *“Musa: ‘Rabbim gönlümü rahatlat’ dedi.”* (Taha suresi 25.)
6. Başkasına yardım etme konusunda çevik, cesaret sahibi ve girişken bir kimseydi. *“Onların (kızların) hayvanlarını suladı.”* (Kasas suresi 24.)
7. Ahde vefa gösterirdi. *“Musa süreyi tamamladığında...”* (Kasas suresi 29.)
8. Mazluma yardım ederdi. Bu özelliği mazluma yardım etmek için zalime yumruk vurup işini bitirdiği olayda anlatılmıştır.
9. Tevazu sahibiydi ve başkalarının faziletini ikrar ederdi. Ayrıca ilim öğrenmeye düşkün biriydi. *“Sana öğretilen ilimden bana da öğretmen için...”* (Kehf suresi 66.)
10. Allah’a davet ederken delil getirme ve telaffuz yeteneği kuvvetli idi. Davetini aşama aşama yapardı.
11. Allah’a yönelir ve O’na bağlanırdı. *“Ey Rabbim! Muhakkak ki ben nefsimi zulmettim beni bağışla.”* (Kasas suresi 16.)
12. Allah’a sığınır, O’na ve yardımına güvenirdi. *“Musa dedi ki: ‘Asla! Rabbim bana yardım edecektir.’* (Şuara suresi 62.)
13. Şefkatli ve merhametli idi. *“İsrailoğullarını benimle birlikte gönder ve onlara eziyet etme.”* (Taha suresi 47.)
14. Allah’ın haramları çiğnendiğinde öfkelenirdi. *“Musa kavmine üzgün ve öfkeli bir halde döndü.”* (Taha suresi 86.)
15. Çabuk karar alırdı. *“Hemen oradan etrafı gözetleyerek ve korkarak çıktı.”* (Kasas suresi 21.)
16. Hakkı ortaya koymada güçlü idi. *“Ey Firavun! Muhakkak ki ben senin yok olacağını düşünüyorum.”* (İsra suresi 102.)
17. Sorumluluğunun ağır olduğunu bilincinde idi. *“Ailemden bana bir yardımcı nasip et. Kardeşim Harun’u ve onunla da benim gücümü pekiştir.”* (Taha suresi 31.)
18. Dünyaya önem vermez ahireti tercih ederdi. *“Musa dedi ki: ‘Ey Rabbim! Benim için indireceğin her bir hayra muhtacım.’* (Kasas suresi 24)
19. Nasihati kabul ederdi. *“Buradan çık ben sana nasihat edenlerdenim.”* (Kasas suresi 20.)
20. Çok hayâli bir kimseydi. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *“Musa öyle örtünmesine önem gösteren bir kimseydi ki hayasından dolayı bedeninden hiçbir şey gözükmezdi.”* (Buhari Müslim.)

Musa aleyhisselam'ın ümmetinin özellikleri:

1. Musa aleyhisselam iki ümmete gönderilmiştir. Firavun'la birlikte kıbtî toplumuna ve Firavun'un helakından sonra da İsrailoğullarına gönderilmiştir.
2. Musa aleyhisselam Allahu Teâlâ'nın ümmetlerini helak ettiği peygamberlerin sonuncusudur. Şöyle buyurmuştur: **"Yemin olsun ki ilk nesilleri helak ettikten sonra Musa'ya kitap verdik."** (Kasas suresi 43.) İbni Kesir bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Artık Tevrat indirildikten sonra herhangi bir ümmet toptan helak edilmemiştir."
3. Musa aleyhisselam Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'den sonra en fazla tâbisi olan peygamberdir. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Bana büyük bir topluluk gösterildi. Ben: 'Bunlar kimdir, yoksa benim ümmetim midir?' dedim. Bana: 'Bunlar Musa ve kavmidir' denildi."* (Buhari ve Müslim)

Allahu Teâlâ'nın onu teselli etmesi ve ayıplardan beri kılması.:

Allah Azze ve Celle onu şu sözü ile teselli etmiştir: **"Musa da yalanlandı."** (Hac suresi 44.)
Şu sözü ile de aklamıştır: **"Ey İman edenler! Musa'ya eziyet edenler gibi olmayın. Allah onu söyledikleri şeyden yana aklamıştır. Onun Allah'ın katında yüce bir değeri vardır."** (Ahzap suresi 69.)

Musa aleyhisselam'ın Kur'an'ı Kerimdeki Kıssası:

Musa aleyhisselam Kur'an'da en çok bahsi geçen peygamberdir. Tam 34 surede 136 defa bahsi geçmiştir. Bahsinin en çok geçtiği Âraf suresinde 21 defa, Kasas suresinde 18 ve Taha suresinde ise 17 defa zikredilmiştir.

Kıssasının çokça zikredilmesinin sebebi ise kıssasında güçlü delillerin olması, verilen mucizelerin çok olması, Firavun'un aşırı derecede büyüklenmesi, inat etmesi ve azgınlaşmasıdır.

İbn Sa'dî tefsirinde sayfa 453' de şöyle demiştir: "Yüce yaratıcı çoğu kez Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* ile Musa aleyhisselam'ın peygamberlik özelliklerini, kitaplarını ve şariatlerini birbiriyle irtibatlı bahsetmiştir. Çünkü her ikisinin kitabı da kitapların en üstünü, şariatleri de şariatlerin en kamil olanıdır. Peygamberlik bakımından peygamberlikleri en üstün seviyededir. İman eden tâbileri de en çok olan peygamberlerdendir."

Musa aleyhisselam'ın evliliği:

Musa aleyhisselam değerli ömrünün 10 yılını salih adamın kızının mehrini ödemekle geçirmiştir. Allahu Teâlâ bu konuda şöyle buyurur: **"Bana sekiz yıl ücret ödemen üzere şu iki kızından biriyle seni evlendirmek istiyorum. Eğer on yıla tamamlarsan bu senin bileceğin bir iştir."** (Kasas suresi 27.)

İbn Cevzi Saydû'l Hatır adlı eserinde sayfa 40'ta şöyle söylemiştir: "Şayet evlilik her şeyden daha faziletli olmasaydı peygamberler zamanlarının çoğunu elbette evlilikle geçirmezlerdi."

Kur'an'daki kıssası özet olarak sırayla şöyledir:

1. Annesinin, Musa aleyhisselam'ı süt emme çağında iken denize atması, sudan kurtulması ve Firavun'un sarayına girişi.
2. Olgunluk çağına ermesi, Firavun'un ileri gelen adamlarından birisini öldürmesi ve Mısır'dan kaışı.
3. Medyen şehrinde bereketli bir buluşmanın gerçekleşmesi.
4. Çalışma süresini tamamlaması ve Mısır'a dönüşü.
5. Mukaddes Tuva vadisine gelişi.
6. Firavun ile görüşmesi.
7. Sihirbazlarla birlikte anılan kıssası ve İsrailoğullarıyla birlikte Mısır'dan çıkışı.
8. Salih bir kul olan Hızır aleyhisselam ile karşılaşması.
9. Samiri ile olan kıssası ve kavminin buzağıya tapması.
10. Kârun ile olan kıssası.
11. İnek ile ilgili bahsi geçen kıssası.

İlginç bir kıssa:

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yanındakilere şöyle söylemişti:

"İsrailoğullarının yaşlı kadını gibi olmaktan aciz mi oldunuz? Bunun üzerine sahabeler ne demek istediğini sordular. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

'Musa aleyhisselam İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardığında gidecekleri yolu kaybettiler. Musa aleyhisselam: 'Neden yolu şaşırdık' diye sordu. İsrailoğullarının alimleri: 'Yusuf aleyhisselam ölmek üzere iken Mısır'ı terk edeceğimiz zaman (Mezarındaki) kemiklerini yanımızda götürmemiz gerektiğine dair Allah adına söz almıştı.' dediler.

Bunun üzerine Musa aleyhisselam : 'Sizden kim onun kabrini biliyor.' diye sordu. İsrailoğulları: 'Yaşlı bir kadın bilir.' dediler. Musa aleyhisselam kadına haber gönderdi. Ardından yaşlı kadın geldiğinde Musa aleyhisselam Yusuf aleyhisselam'ın kabrini bize göster bakalım.' dedi.

Kadın: 'Bana ahiretteki hükmümü verinceye kadar gösteremem dedi. Musa aleyhisselam: 'İstediğin hüküm nedir.' dedi. Kadın: 'Seninle birlikte cennette olmak istiyorum.' dedi. Musa aleyhisselam bu hükmü vermeyi hoş görmedi. Bunun üzerine Allahu Teâlâ O'na kadının istediği hükmü vermesini vahyetti.

Sonrasında kadın İsrailoğullarını su birikintisi olan bir gölete götürdü ve İsrailoğullarına: 'Suyu çekip çıkarın.' dedi. İsrailoğulları suyu çekip çıkardılar. Kadın: 'Şimdi kazan.' dedi. Kazdılar ve Yusuf aleyhisselam'ın kemiklerini yeryüzüne çıkardılar. Bunun üzerine kaybettikleri yol gün gibi ortaya çıkıverdi." (Hakim rivayet etmiştir. Elbânî sahihlemiştir.)

İbn Kayyîm rahmetullahi aleyh Hidayetü'l Hayâri adlı eserinin 8. Sayfasında şöyle demiştir:

"Kendilerine gazap edilenler Yahudilerdir. Onlar yalancı, iftiracı, ihanet eden, tuzak kuran ve hilekârlık yapan kimselerdir. Peygamberleri öldüren, faiz ve rüşvet gibi yollarla haram mal yiyenlerdir. Onlar ümmetler içerisinde karakterleri en kötü olan, rahmete en uzak ve gazaba en layık kimselerdir.

Onların âdeti buğzetmek, huyları düşmanlık ve kıskançlık etmekten ibarettir. Onlar büyü yapmanın, yalan söylemenin ve hile yapmanın ana kaynağıdır. Kendilerine karşı çıkan Peygamberleri inkar edip yalanlamaktan geri durmazlar. Müminlere karşı ne ahdi ne de sorumluluğu yerine getirirler. Mutâbık kalmadıkları kimselere karşı hak ve hukuk tanımazlar. Kendileri ile ortak olanlara karşı adalet ve insafla davranmazlar. Kendileri ile beraber olanlara huzur ve güven vermezler. Yanlarında çalıştırdıkları kimselere samimi davranmazlar. Onların en akıllıları en şerlileri, en hünerlileri ise hakka karşı en fazla kör olanlardır. İçlerindeki bazıları hariç akli başında bir insan gerçekten Yahudi olamaz. Onlar, göğüsleri en dar, evleri en karanlık, avluları en kokuşmuş, karakterleri en vahşi, selamlaşmaları lanet okumak, birbirleri ile buluşmaları uğursuzluk, şiarları gazap ve tabiatları da kin beslemekten ibaret kimselerdir.”